

25 jaar Erasmus

Dit jaar wordt in heel Europa '25 jaar Erasmus' gevierd. 25 jaar geleden stuurde KU Leuven ook haar eerste Erasmusstudenten uit. Een goed moment dus voor een terugblik, en om vooruit te kijken naar wat de volgende 25 jaar kunnen bieden.

De Conferentie van Europese Rectoren die aan de basis van het Erasmusprogramma lag, ging in 1987 door in Leuven onder voorzitterschap van Rector Dillemans.

In het eerst jaar van het programma stuurde KU Leuven 134 studenten uit. Dat aantal ligt, na 25 jaar, vijf maal hoger. De laatste jaren vertrekken er vanuit onze universiteit tussen 650 en 700 studenten via Erasmus naar het buitenland.

Erasmus – de beginjaren

Hoewel Erasmus vanaf het begin op veel enthousiasme bij studenten en docenten mocht rekenen, duurde het toch ook een tijdje eer het programma binnen de universiteit zijn (administratieve) weg had gevonden. Waar in de beginjaren nog iedere Erasmusstudent met iedere individuele docent afspraken maakte over uit te wisselen vakken, omzetting van resultaten en erkenning van de studieperiode in het buitenland, bestaan er na 25 jaar verschillende systemen om deze kant van de uitwisseling in goede banen te leiden.

Zo is KU Leuven één van de houders van het ECTS-label van de Europese Commissie. ECTS staat voor *European Credit Transfer System*. Dit systeem, dat over heel Europa wordt toegepast door universiteiten die aan Erasmus deelnemen, zorgt ervoor dat vakken van verschillende universiteiten gemakkelijk met elkaar vergeleken kunnen worden op gebied van inhoud en studielast, en dat behaalde examenresultaten aan de gastinstelling zonder problemen kunnen worden omgezet en gevalideerd door de thuisinstelling van de Erasmusstudent. Het systeem voorziet ook in standaarddocumenten zoals de *Learning Agreement* – waarin het afgesproken studieprogramma wordt vastgelegd – die over heel Europa binnen alle deelnemende universiteiten gebruikt worden.

Leuven – België – Europa – de wereld

De hoofdvraag aan het begin van ieder Erasmusavontuur is voor iedere student natuurlijk 'waar naartoe?'

KU Leuven heeft zo'n 250 partnerinstellingen, verspreid over heel Europa. Deze grote geografische spreiding van partners is een bewuste keuze. Hoewel er vaak beweerd wordt dat studenten alleen naar de zonnige bestemmingen in Spanje en Zuid-Frankrijk willen trekken, promoten we binnen de universiteit ook sterk de uitwisselingen met kwalitatief zeer sterke universiteiten in bv. Scandinavië en Duitsland.

De tijd dat Erasmus stond voor academisch toerisme (als die er al ooit is geweest) is al lang voorbij. Bij de keuze van de partneruniversiteiten worden strenge criteria gehanteerd en vooral de kwaliteit van het geboden onderwijs wordt nauwkeurig gecontroleerd voor er een nieuwe overeenkomst wordt

ondertekend. Ook studenten kiezen trouwens zeer bewust voor een kwalitatief hoogstaand traject, aangezien de Erasmusuitwisseling gezien wordt als een belangrijke troef op de arbeidsmarkt.

Om kwaliteit te garanderen, wordt het aantal partners de laatste jaren stabiel gehouden of zelfs ingeperkt. De voorkeur wordt gegeven aan samenwerking met universiteiten uit de netwerken waar KU Leuven lid van is, zoals de Coimbra Group en LERU.

Erasmus beperkt zich tot uitwisselingen binnen Europa. Maar net als andere internationaal ingestelde universiteiten, biedt KU Leuven ook uitwisselingsmogelijkheden buiten Europa aan (bv. Noord-Amerika, China, Zuid-Afrika). Waar de uitwisselingen buiten Europa enkele jaren geleden slechts een klein percentage van het totaal uitmaakten, groeit de belangstelling voor deze bestemmingen sterk.

Welkom in Leuven

Een universiteit die ieder jaar studenten uitstuurt, mag zich natuurlijk ook ieder jaar verwachten aan een grote groep inkomende Erasmusstudenten. Ieder jaar komen 700 à 800 studenten in Leuven toe. Die eerste weken in een nieuwe omgeving zijn voor de meeste studenten een hele uitdaging en de universiteit doet er, samen met de stad Leuven, dan ook alles aan om de internationale studenten goed op te vangen.

Twee maal per jaar – de week voor de aanvang van ieder semester – worden de Orientation Days georganiseerd. Via de activiteiten die daar worden aangeboden, kunnen de Erasmusstudenten kennis maken met de taal en cultuur van het gastland, en met de les- en examensystemen van de nieuwe universiteit. Ze leren hun nieuwe omgeving en medestudenten kennen.

Om de integratie met de Vlaamse studenten te bevorderen, kunnen de studenten zich sinds enkele jaren ook inschrijven voor het *buddy programma*. Daarbij wordt de internationale student in contact gebracht met een lokale student, die hem of haar de eerste dagen wegwijs maakt.

Erasmus – een successtory

Na 25 jaar is Erasmus een succes te noemen, en niet alleen op basis van het groeiende aantal mobiele studenten. Uit de bevragingen die door de Europese Commissie en door de universiteiten zelf worden georganiseerd, blijkt dat de Erasmusuitwisseling de verwachtingen van de deelnemende studenten meer dan inlost. Persoonlijke groei, verbreding van het eigen perspectief door kennismaking met nieuwe onderwijsvormen, culturele verbreding, verhoogde talenkennis worden als de meest positieve aspecten van de uitwisseling naar voren geschoven door de bevraagde studenten.

Het enthousiasme blijkt ook uit de bereidheid van de studenten om na hun uitwisseling Erasmus bij de medestudenten verder te promoten. De faculteiten en centrale diensten nemen in hun infosessies dan ook graag getuigenissen van ex-Erasmussers op.

Nieuwe media spelen een belangrijke rol in de Erasmuservaring. Erasmusstudenten verenigen zich op Facebook en wisselen tips uit. Ze houden ook graag hun medestudenten op de hoogte via Twitter en

blogs. Studenten die nog aan hun uitwisseling moeten beginnen, kunnen op die manier veel informatie terugvinden die hen kan helpen bij de voorbereiding van hun verblijf in het buitenland.

Uit een thema-avond die LOKO organiseerde in samenwerking met VOKA, bleek trouwens dat ook de werkgevers een Erasmuservaring kunnen smaken. Een buitenlands verblijf op een CV bleek een duidelijk pluspunt. Daarbij werden ook weer een breed perspectief, talenkennis, flexibiliteit en zelfstandigheid aangehaald als voordelen die uit het verblijf in het buitenland voortkomen.

We merken op dat Erasmus voor een deel van de studenten de aanzet is tot verdere internationale ervaringen : bv. een stage in een ontwikkelingsland, of een verdere opleiding of doctoraat in het buitenland. Ook studenten die via Erasmus een periode aan de KU Leuven doorbrachten, keren vaak terug voor een masteropleiding of doctoraat.

De volgende 25 jaar

Internationalisering is een *hot topic* op de agenda van Europa en Vlaanderen en ook van KU Leuven zelf.

In 2013 zal de Europese Commissie het nieuwe programma '*Erasmus for All*' lanceren. Dit programma zal nog meer acties omvatten om de mobiliteit van studenten en docenten en de samenwerking tussen Europese universiteiten te verhogen. Ook de 20/20 doelstellingen – 20 procent mobiele studenten tegen 2020 – blijven in de kijker staan. De Vlaamse overheid werkt aan een actieplan om de mobiliteit van studenten binnen en buiten Europa te verhogen.

KU Leuven wil Erasmus blijven promoten. Daarbij zal vooral de kwaliteit van de uitwisselingen centraal staan. Verschillende faculteiten ontwikkelen of werken al met vaste vakkenpakketten voor de Erasmusstudenten, zodat er niet voor iedere individuele uitwisseling een nieuw programma dient vastgelegd te worden.

Ook pilootprojecten m.b.t. virtuele mobiliteit zullen de mogelijkheden van studenten om een internationale ervaring op te doen verhogen. De virtuele mobiliteit zal nooit de fysieke mobiliteit vervangen, maar kan wel helpen bij de voorbereiding en ondersteuning van deze mobiliteit.

Zelfs als in 2020 de doelstelling van 20 procent mobiele studenten wordt bereikt, dan wil KU Leuven ook aandacht blijven besteden aan de overige studenten die niet via individuele uitwisselingen naar het buitenland vertrekken. Het doel blijft om zoveel mogelijk studenten een internationale ervaring aan te bieden.

Zo wordt er nagegaan of er naast de individuele uitwisselingen van studenten, geen structurele uitwisselingen kunnen worden ingebouwd, zodat hele groepen studenten met andere universiteiten kunnen worden uitgewisseld. Dit zou ervoor zorgen dat niet alleen de betrokken studenten een persoonlijke, internationale ervaring opdoen, maar zou ook het onderwijs bij de betrokken universiteiten een internationale dimensie geven. Naast individuele mobiliteit zal de focus de komende jaren aan KU Leuven vooral liggen op genetwerkte curricula die *mobility windows* bevatten en structurele mobiliteit in het kader van internationale opleidingen.